

Dosarul nr. 2ra-66/23
2-20022875-01-2ra-16012023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (D. Sîrbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, M. Anton, O. Cojocar)

DECIZIE

16 august 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Viorica Puica
Oxana Parfeni
Aliona Donos
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de Serghei Ocinschi,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” împotriva lui Serghei Ocinschi, intervenienți accesorii Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/301 din Chișinău și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a Republicii Moldova, cu privire la încasarea datoriei pentru consumul de energie termică, încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 17 februarie 2020, SA „Termoelectrica” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Ocinschi, prin care a solicitat încasarea datoriei pentru consumul energiei termice în sumă de 2 353,95 de lei, formată în perioada 01 ianuarie 2019 – 30 aprilie 2019, dobânda de întârziere în mărime de 181,04 de lei, taxa de stat în mărime de 270 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că între SA „Termoelectrica” în calitate de furnizor și Serghei Ocinschi în calitate de consumator, a fost încheiat contractul de furnizare a energiei termice în apă caldă nr.7016162 din 01 septembrie 2017, potrivit căruia, furnizorul și-a asumat obligația de a asigura livrarea energiei termice consumatorului, până la punctul de delimitare a rețelelor termice, iar consumatorul și-a asumat obligația să o achite în termen.

Potrivit pct. 5.1 al contractului, determinarea cantității de energie termică se efectuează prin măsurare directă cu ajutorul sistemelor de măsurare, montare pe

bransamentul care deservește fiecare consumator, în punctul de delimitare a instalațiilor.

Potrivit pct. 6.5 al contractului, furnizorul lunar facturează și înaintează pe numele consumatorului factura de plată pentru cantitatea de energie termică consumată, factura fiind remisă în adresa consumatorului până la data de 15 a lunii următoare celei în care prestația a fost efectuată, iar consumatorul poartă obligația de plată a facturilor în termenul de scadență, care este ultima zi a lunii următoare celei de calcul.

La 05 decembrie 2019, în adresa lui Serghei Ocinschi, a fost expediată somație cu privire la achitarea benevolă a sumelor pretinse în termen de 5 zile calendaristice, însă, aceasta din motive necunoscute a rămas fără executare și răspuns.

S-a menționat că la situația din 04 decembrie 2019, datoria debitorului Serghei Ocinschi pentru energia termică livrată în perioada 1 ianuarie 2019 – 30 aprilie 2019, constituia 2 353,95 de lei.

S-a invocat că reclamantul în calitate de furnizor și-a executat corespunzător toate obligațiile contractuale, a livrat energie termică pârâtului până la bransamentul termic stabilit, în volumul și la calitatea convenită, a facturat energie termică și a înaintat spre plată debitorului documentele de plată lunar în termen, pentru a fi achitate în termenele stabilite. Pretenții cu privire la cantitatea și calitatea energiei termice livrate în perioada raportată, pârâtul nu a înaintat și documentele de plată, nu le-a contestat ca emise contrar legii, fapt care demonstrează legalitatea și onestitatea acțiunilor creditorului.

Obligația de plată a datoriei în mărime de 2 353,95 de lei, pentru energia termică livrată pentru perioada 01 ianuarie 2019 – 30 aprilie 2019, urmează a fi pusă în sarcina pârâtului Serghei Ocinschi, înștiințat prin intermediul documentelor de plată și a somației nr.79/3034c din 05 decembrie 2019.

Referitor la pretenția de încasare a dobânzii de întârziere, s-a invocat că, dobânda de întârziere pentru întârzierea executării obligațiilor pecuniare curge de drept, chiar dacă nu a fost stabilită prin contract scris între părți. Pentru curgerea de drept a dobânzilor de întârziere, sunt întrunite la caz condițiile: obligația debitorului constă în plata unei sume de bani; obligația este lichidă; obligația este exigibilă.

La caz, conturile de plată eliberate pe numele pârâtului, indică data scadență precum și suma datoriei, în consecință, reclamantul nu este obligat să transmită somație către pârât.

Prin urmare, s-a susținut că, reieșind din faptul că pârâtul periodic și-a neglijat obligațiile de plată scadente, reclamantul este îndreptățit de a pretinde plata dobânzilor de întârziere, care la situația din 04 decembrie 2019, constituia suma de 181,04 de lei, calculată pentru perioada 01 martie 2019 – 04 decembrie 2019.

Prin hotărârea din 22 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată, a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Serghei Ocinschi în beneficiul SA „Termoelectrica”, suma de 574,46 de lei cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice la locul de uz comun pentru perioada 01 ianuarie 2019 – 30 aprilie 2019, suma de 44,17 de lei cu titlu de dobândă de întârziere și suma de 270 de lei cu titlu de taxă de stat achitată la momentul înaintării acțiunii, iar în total suma de 888,63 de lei.

În rest, pretențiile SA „Termoelectrica”, au fost respinse ca neîntemeiate.

La 16 noiembrie 2021, SA „Termoelectrica” a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi decizii privind admiterea integrală a acțiunii.

La 17 noiembrie 2021, Serghei Ocinschi, a depus cerere de apel, solicitând modificarea sau casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea încasării sumei de 44,17 de lei cu titlu de dobândă de întârziere și a sumei de 270,00 lei cu titlu de taxă de stat.

Prin încheierea din 03 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Serghei Ocinschi.

Prin încheierea din 03 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a acceptat spre examinare cererea de apel depusă de SA „Termoelectrica”.

Prin decizia din 11 mai 2022 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins recursul declarat de Serghei Ocinschi și s-a menținut încheierea din 03 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Prin decizia din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de SA „Termoelectrica”.

S-a casat hotărârea din 22 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o hotărâre nouă, prin care.

S-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Termoelectrica”.

S-a încasat de la Serghei Ocinschi, în beneficiul SA „Termoelectrica”, suma de 2 353,95 de lei cu titlu de datorie pentru energia termică, calculată pentru perioada 01 ianuarie 2019 – 30 aprilie 2019, suma de 181,04 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, suma de 270 de lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată și suma de 202,50 de lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de apel, iar în total suma de 3 007,49 de lei.

Pentru a decide astfel, Colegiul instanței de apel a conchis că soluția instanței de fond cu privire la admiterea parțială a acțiunii, este greșită și rezultată din aprecierea incorectă a materialului probator și interpretarea eronată a normelor de drept material.

Astfel, având în susținere prevederile art.774 alin. (1), art.775 alin. (1), art.776, art. 858 alin. (1-2), art. 861 alin.(1-4), art. 863 alin. (1), lit. b) din Codul civil, a menționat că cererea de chemare în judecată urmează a fi admisă integral.

Or, furnizorul SA „Termoelectrica” și-a executat corespunzător toate obligațiile contractuale, livrând energia termică consumatorului Serghei Ocinschi, până la bransamentul termic stabilit, în volumul și la calitatea convenită, a facturat cantitatea de energie termică și a înaintat spre plată debitorului documentele de plată lunar în termen, pentru a fi achitate în termenele stabilite.

Careva pretenții cu privire la cantitatea și calitatea energiei termice livrate în perioada raportată, pârâtul-debitor Serghei Ocinschi, nu a înaintat, documentele de plată nu le-a contestat ca emise contrar legii, fapt care demonstrează legalitatea și onestitatea acțiunilor creditorului.

Colegiul instanței de apel a reținut că, conform informației prezentată de SA „Termoelectrica” și a documentelor de plată prezentate de către Serghei Ocinschi cu privire plățile efectuate de către acesta, se constată că din sumele totale indicate în documentele de plată au fost efectuate achitări parțiale. Din cauza achitărilor parțiale efectuate de către Serghei Ocinschi, acesta a admis acumularea de datorii, care la data de 01 ianuarie 2019 conform documentului de plată pentru energia termică, constituia suma de 1 697,59 de lei.

A evidențiat că potrivit pct.6.6. din contract, orice achitare este direcționată la stingerea datoriei ajunse prima la scadență.

Subsecvent, Colegiul a considerat că nu pot fi reținute mențiunile făcute de către instanța de fond, precum că din suma totală înaintată spre plată pentru luna ianuarie 2019 în mărime de 2 735,44 de lei, la 26 februarie 2019, Serghei Ocinschi a achitat suma de 811,21 lei, care constituie plata pentru încălzire, suma datoriei și încălzirii locurilor de uz, nefiind achitată și că din suma totală înaintată spre plată pentru luna februarie 2019 în mărime de 2 905,98 lei, la 26 martie 2019, Serghei Ocinschi a achitat suma de 746,13 lei, care constituie plata pentru încălzire, suma datoriei și încălzirii locurilor de uz, nefiind achitată, deoarece în asemenea situație instanța a recunoscut ca fiind corectă modalitatea de plată operată unilateral de către Serghei Ocinschi, modalitate ce contravine prevederilor pct.6.6. din contract.

Potrivit pct.10.3 din contractul de furnizare a energiei termice nr.7016162 din 01 septembrie 2017, orice alte modificări, în afara celor de la pct.10.2., se fac doar prin act adițional, cu acordul părților. Astfel, modalitatea de plată operată unilateral de Serghei Ocinschi, contravine clauzelor contractuale. O atare modalitate de plată operată de către Serghei Ocinschi, nu este reglementată nici de Legea nr.92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și nici de Regulamentul privind furnizarea energiei termice aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale de Reglementare în Energetică nr.23 din 26 iunie 2017.

Prin urmare, a conchis că datoriile în sumă de 1697,59 de lei pentru agentul termic acumulate de către Serghei Ocinschi, până în luna ianuarie 2019, au fost stinse prin plățile efectuate ulterior, care au fost direcționate conform prevederilor pct.6.6. din contract.

Totodată, Colegiul instanței de apel a punctat că toate plățile efectuate de către Serghei Ocinschi, au fost efectuate prin intermediul instituțiilor financiare, care au obligația de a încasa și a duce evidența plăților, fără a ține cont de careva rectificări manuale efectuate de plătitor în documentele de plată. Evidența se duce numai pe sumele încasate, atribuindu-le ca plată a datoriei pe serviciul de alimentare cu energie termică în baza documentului de plată eliberat fără a specifica perioada rectificată, or formularul tipizat și softul nu permit alte înregistrări.

Prin urmare doar simplele rectificări efectuate de către Serghei Ocinschi în documentul de plată nu pot fi reținute ca indicare a obligației pe care o stinge debitorul în sensul prevederilor art.875 alin. (1) din Codul civil.

Respectiv, datoria solicitată de a fi încasată în mărime de 2 353,95 de lei reprezintă restanța formată în perioada 01 ianuarie 2019 – 30 aprilie 2019 și nu include în sine o datorie acumulată anterior, așa cum a constatat instanța de fond.

Instanța de apel a menționat că instanța de fond și-a întemeiat hotărârea doar pe poziția expusă de către autoritatea publică ANRE, fără însă a identifica normele legale care au fost încălcate de SA „Termoelectrica” privind modalitatea de repartizare a energiei termice pentru uzul comun.

Astfel, a remarcat că instanța de fond greșit a conchis asupra faptului că SA „Termoelectrica” în mod eronat a înaintat spre plată lui Serghei Ocinschi, plata pentru încălzirea spațiilor de uz comun, reieșind din raportul suprafeței întregului bloc al scării și numărul persoanelor care au încheiat contracte de furnizare a energiei termice, locurile de uz comun fiind utilizate de toți locatarii blocului.

Instanța de fond eronat a făcut trimiteri la prevederi normative care nu sunt aplicabile speței și anume pct. 8 al anexei nr. 7 al Regulamentului cu privire la modul

de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și ne comunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă aprobat prin Hotărârea Guvernului 191 din 19 februarie 2002. Prevederea respectivă este aplicabilă doar în cazurile în care apartamentul este deconectat integral de la sistemul centralizat de încălzire.

Referitor la capătul de cerere privind încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 181,04 de lei, Colegiul a conchis că este întemeiată, conform art. 942, or la caz, conturile de plată eliberate pe numele lui Serghei Ocinschi, indică data scadentă precum și suma datoriei.

La 20 decembrie 2022, Serghei Ocinschi a declarat recurs împotriva deciziei din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei, modificarea sau casarea parțială a hotărârii, în partea încasării sumei de 44,17 de lei cu titlu de dobândă de întârziere și a sumei de 270 de lei cu titlu de taxă de stat.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu decizia contestată, invocând că este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, iar hotărârea primei instanțe privind încasarea sumei de 574,46 lei cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice la locul de uz comun pentru perioada 1 ianuarie 2019 – 30 aprilie 2019 în locul sumei solicitate de compania reclamantă, este una corectă.

Recurentul a invocat că la emiterea deciziei, instanța de apel a preluat integral doar argumentele companiei reclamante și nu s-a expus asupra argumentelor sale din referințele depuse.

Consideră că SA „Termoelectrica” a dus în eroare instanțele de judecată, a prezentat informații incomplete, false și parțial inexistente.

Pe când, instanța de fond a elucidat pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, analizând înscrisurile probatorii administrate la dosarul cauzei, a conchis în hotărârea sa că, în speță, SA „Termoelectrica” în mod eronat a înaintat spre plată lui Serghei Ocinschi plata pentru încălzirea spațiilor de uz comun, reieșind din raportul suprafeței întregului bloc al scării și numărul persoanelor care au încheiat contracte de furnizare a energiei termice, or, locurile de uz comun, sunt utilizate de toți locatarii blocului. Furnizorul a fost obligat să restituie suma încasată suplimentar la emiterea următoarei facturi, ce el nu a făcut la moment

Recurentul a invocat că instanța de apel nu a luat în considerare că SA „Termoelectrica” în cererea de chemare în judecată a accentuat că obligația de plată a datoriei este pentru energia termică livrată pentru perioada 01 ianuarie 2019 - 30 aprilie 2019 însă instanța de fond a determinat clar și evident că, în cererea sa SA „Termoelectrica” a prezentat obligația de plată a datoriei numai pentru energia termică livrată pentru perioada 01 ianuarie 2019 - 30 aprilie 2019, dar nici de cum pentru perioadele precedente. Or, au și fost făcute calculele corecte pentru lunile ianuarie, februarie, martie și aprilie a anului 2019

Astfel, de către instanța de apel au fost încălcate normele dreptului material prin omiterea faptului, că obligație de plată a datoriei solicitată de către reclamant în cererea sa este numai pentru energia termică livrată pentru perioada 01 ianuarie 2019 – 30 aprilie 2019.

Totodată, a menționat că instanța de apel nu a aplicat în decizia integrală legea care trebuia să fie aplicată, și anume Regulamentul privind furnizarea energiei termice aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE RM nr. 23/2017

din 26 ianuarie 2017 (aprobat în conformitate cu articolul nr. 39 alin. 1 din Legea RM nr. 92 din 29 mai 2014 „cu privire la energia termică și promovarea cogenerării”). Articolului nr. 1 din Regulamentul „are ca scop reglementarea raporturilor juridice dintre unitatea termoelectrică și consumatori cu privire la furnizarea și distribuția energiei termice prin sistemul centralizat de alimentare cu energie termică”, dar și în general asupra întregului Regulament, care în prezent este „Cartea de Masă” pentru orice furnizor de energie termică în Republica Moldova”

A mai relatat recurentul că instanța de fond a elucidat pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei a analizat înscrisurile probatorii administrate la dosarul cauzei, a conchis că, SA „Termoelectrica” în mod eronat a înaintat spre plată lui Ocinschi Serghei plata pentru încălzirea spațiilor de uz comun, reieșind din raportul suprafeței întregului bloc al scării și numărul persoanelor care au încheiat contracte de furnizare a energiei termice, or, locurile de uz comun, sunt utilizate de toți locatarii blocului nr. 5 din str. Valea Trandafirilor 20, mun. Chișinău. Furnizorul a fost obligat să restituie suma încasată suplimentar la emiterea următoarelor facturi, ceea ce el nu a făcut la acel moment.

A notat recurentul că SA „Termoelectrica” a încălcat direct art. nr.2.3, nr.3.1.7 din contractul de furnizare a energiei termice nr. 7016162 din 01 septembrie 2017, care nu este bilateral, după cum a subliniat SA „Termoelectrica”, dar trilateral ce este foarte important, unde părțile contractuale sunt SA „Termoelectrica”, în calitate de furnizor, Asociația de Coproprietari în Condominiu ACC 55/301, în calitate de administrator al fondului locativ și Ocinschi Serghei, în calitate de consumator.

A indicat recurentul că, din noiembrie 2017 nu a avut și nu are datorii în față de reclamant pentru energia termică consumată conform indicațiilor unui contor individual de căldură. Datoria pentru energia termică destinată încălzirii locurilor de uz comun s-a format din cauza iresponsabilității și incompetenței persoanelor responsabile ale SA „Termoelectrica” și ACC 55/301. Problema este în relații dintre furnizorul și gestionarul fondului locativ, însă nicicum nu este problema consumatorului așa cum a decis SA „Termoelectrica” prin cererea de chemare în judecată.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că copia deciziei integrale a fost comunicată recurentului, prin intermediul poștei electronice (vol. II, f.d.169), la 21 octombrie 2022, iar cererea de recurs a fost depusă la 20 decembrie 2022, în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Curtea Supremă de Justiție a expediat pentru cunoștință intimaților cererile de recurs, informându-i despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

Prin referința din 28 ianuarie 2023, SA „Termoelectrica” a solicitat declararea recursului drept inadmisibil.

Prin referința din 21 februarie 2023, ANRE a solicitat admiterea recursului declarat de Serghei Ocinschi, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 14 iunie 2023 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Serghei Ocinschi a fost declarat admisibil.

Potrivit art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează că, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Conform art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În temeiul art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Examinând motivele recursului, legislația aplicabilă în speță și situația de fapt, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, care urmează a fi admis din următoarele considerente.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că la 01 septembrie 2017, între SA „Termoelectrica”, în calitate de furnizor, Ocinschi Serghei, în calitate de consumator și Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/301, în calitate de gestionar al fondului locativ, a fost încheiat contractul de furnizare a energiei termice nr. 7016162 (vol. I, f. d. 14-18). Obiect al contractului este furnizarea energiei termice în apă caldă de către furnizor la hotarul de delimitare a apartenenței de balanță consumatorului pentru încălzirea apartamentului, locurilor de uz comun și a apei calde menajere.

În baza pct. 2.2 din contract, furnizorul s-a obligat să asigure livrarea energiei termice consumatorului la hotarul de delimitare a apartenenței de balanță a rețelelor termice, cu parametrii agentului termic, conform graficului de temperatură pentru mun. Chișinău, aprobat de autoritățile abilitate iar gestionarul fondului locativ s-a obligat să asigure întreținerea rețelelor termice interne (aflate în gestiunea sa) într-o stare tehnică corespunzătoare. Condițiile esențiale ale actului juridic enunțat, au fost stabilite în mod expres și materializate prin consimțământul trilateral al părților.

Potrivit anexei nr. 2 la contractul de furnizare a energiei termice nr. 7016162 din 01 septembrie 2017, „Metodologia de calcul a consumului de energie termică pentru consumatorii din blocurile locative cu sisteme orizontale”, s-a stabilit că volumul energiei termice pentru încălzire și apă caldă menajeră, se calculează conform datelor aparatelor de evidență instalate la bransament, iar în timpul lipsei contoarelor de evidență, determinarea volumului de energie termică consumată se efectuează conform actelor normative în vigoare.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, SA „Termoelectrica”, a solicitat încasarea datoriei pentru consumul energiei termice în sumă de 2 353,95 de lei, formată în perioada 01 ianuarie 2019 – 30 aprilie 2019, dobânda de întârziere în

mărime de 181,04 de lei, taxa de stat în mărime de 270 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii și a încasat de la Serghei Ocinschi în beneficiul SA „Termoelectrica”, suma de 574,46 de lei cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice la locul de uz comun pentru perioada 01 ianuarie 2019 – 30 aprilie 2019, suma de 44,17 de lei cu titlu de dobândă de întârziere și suma de 270 de lei cu titlu de taxă de stat achitată la momentul înaintării acțiunii, în rest, pretențiile SA „Termoelectrica”, au fost respinse ca neîntemeiate.

Instanța de judecată a conchis că SA „Termoelectrica” în mod eronat a înaintat spre plată lui Ocinschi Serghei plata pentru încălzirea spațiilor de uz comun, reieșind din raportul suprafetei întregului bloc al scării și numărul persoanelor care au încheiat contracte de furnizare a energiei termice, deoarece, locurile de uz comun, sunt utilizate de toți locatarii blocului din str. Valea Trandafirilor 20, mun. Chișinău.

Totodată, s-a stabilit că, obligația lui Ocinschi Serghei de plată a energiei termice pentru încălzirea spațiilor de uz comun, este o obligație pecuniară, scadentă și exigibilă, situație ce denotă, că pretențiile SA „Termoelectrica” cu privire la încasarea dobânzii de întârziere urmau a fi admise în parte, reieșind din cuantumul datoriei a cărei existență s-a stabilit prin prezenta acțiune. Astfel, cuantumul dobânzii de întârziere pentru obligația scadentă de 574,46 de lei, pentru perioada 01 martie 2019 – 04 decembrie 2019, constituie 44,17 de lei, totodată s-a încasat din contul piratului taxa de stat în sumă de 270 de lei.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de SA „Termoelectrica”, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia și a casat integral hotărârea instanței de fond, pronunțând o hotărâre nouă prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Termoelectrica” și s-a încasat de la Serghei Ocinschi, în beneficiul SA „Termoelectrica”, suma de 2 353,95 de lei cu titlu de datorie pentru energia termică, calculată pentru perioada 01 ianuarie 2019 – 30 aprilie 2019, suma de 181,04 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, suma de 270 de lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată și suma de 202,50 de lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de apel, iar în total suma de 3 007,49 de lei.

Curtea de Apel Chișinău a considerat eronată concluzia instanței de fond privind respingerea pretențiilor față de SA „Moldtelecom”, și a invocat că, furnizorul SA „Termoelectrica” și-a executat corespunzător toate obligațiile contractuale, livrând energia termică consumatorului Serghei Ocinschi, pînă la bransamentul termic stabilit, în volumul și la calitatea convenită, a facturat cantitatea de energie termică și a înaintat spre plată debitorului documentele de plată lunar în termen, pentru a fi achitate în termenele stabilite. Careva pretenții cu privire la cantitatea și calitatea energiei termice livrate în perioada raportată, pârâțul-debitor Serghei Ocinschi, nu a înaintat, documentele de plată nu le-a contestat ca fiind emise contrar legii.

A mai reținut instanța de apel că instanța de fond eronat a făcut trimiteri la prevederi normative care nu sunt aplicabile speței și anume la pct. 8 din anexa nr.7 al Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și ne comunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă aprobat prin Hotărârea Guvernului 191 din 19 februarie 2002.

Această prevedere este aplicabilă doar în cazurile în care apartamentul este deconectat integral de la sistemul centralizat de încălzire.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul litigios, constată că soluția instanței de apel este greșită.

Conform art.5 al Legii nr.913 din 30.03.2000 condominiumului fondului locativ (în vigoare la moment), proprietatea comună în condominiu include toate părțile proprietății aflate în folosință comună: terenul pe care este construit blocul (blocurile), zidurile, acoperișul, terasele, coșurile de fum, casele scărilor, holurile, subsolurile, pivnițele și etajele tehnice, tubulaturile de gunoi, ascensoarele, utilajul și sistemele ingineresti din interiorul sau exteriorul locuințelor (încăperilor), care deservesc mai multe locuințe (încăperi), terenurile aferente în hotarele stabilite cu elemente de înverzire, alte obiecte destinate deservirii proprietății imobiliare a condominiului.

Potrivit art.14 alin.(1) și (5) al Legii nr.913 din 30.03.2000 condominiumului fondului locativ (în vigoare la moment), furnizarea/prestarea serviciilor publice de gospodărie comunală în condominiu se efectuează în baza contractelor încheiate între operatorii serviciilor respective și gestionarul fondului locativ (asociația de coproprietari ori întreprinderea la balanța sau în a cărei gestiune se află condominiul) sau, după caz, între operatori și fiecare proprietar/chiriaș de apartament al blocului locativ în parte.

Mărimea plății pentru întreținerea și reparația proprietății comune din blocul locativ este proporțională cotei-părți deținute de fiecare proprietar/chiriaș al locuinței și se determină conform tarifului aprobat în modul stabilit.

Conform art. 43 alin. (6) al Legii cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, unitățile termoelectrice/consumatorii vor achita plățile pentru energia termică conform indicațiilor echipamentelor de măsurare și potrivit cu prevederile contractelor.

Potrivit pct. 2.3 al „Metodologiei de calcul a consumului de energie termică pentru consumatorii din blocurile locative cu sisteme orizontale”, Anexa nr. 2, parte integrantă a contractului nr. 7016162 din 01 septembrie 2017 de furnizare a energiei termice, energia termică pentru locurile de uz comun se determină prin: produsul dintre suprafața încălzită a unui consumator, pe de o parte, și diferența dintre cantitatea de energie termică pentru un consumator și cantitățile sumare de energie termică consumată de toți consumatorii pentru apă caldă menajeră (Gcal) și a energiei termice înregistrată de contoarele fiecărui consumator, raportată la suprafața de încălzire sumară a tuturor apartamentelor blocului locativ și suprafața încăperilor agenților economici, pe de altă parte. **Calculul energiei termice pentru uz comun este efectuat pentru toți consumatorii blocului locativ, indiferent dacă anumiți consumatori consumă sau nu agent termic.**

Instanța de recurs menționează că cantitatea de energie termică pentru locurile de uz comun consumată de către proprietarii apartamentelor ce nu au încheiate contracte cu furnizorul, urma să fie facturată gestionarului fondului locativ, cu ulterioara repartizare a acesteia către proprietarii apartamentelor ce nu au încheiate contracte.

Or, conform prevederilor art. 40 alin. (2) din Legea nr. 92 din 29 mai 2014 cu privire la energie termică și promovarea cogenerării, în sectorul rezidențial, reprezentantul autorizat al consumatorilor din blocurile de locuit cu sisteme colective

de alimentare cu energie termică, inclusiv din căminele și blocurile de locuit departamentale, este administratorul fondului locativ respectiv, care încheie contracte un contract de furnizarea energiei termice cu furnizorul și repartizează lunar cantitatea de energie termică consumată între deținătorii de apartamente și chiriași.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, în baza prevederilor pct. 8 al Anexei nr. 7 din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și ne comunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin HG nr. 191 din 19.02.2002. În cazul deconectării integrale a apartamentului de la sistemul centralizat de încălzire, consumatorul va achita plata pentru încălzire în mărime de 10% din costul energiei termice calculate pentru un metru pătrat al apartamentului, luând în considerație existența pierderilor normative de energie termică în încăperile tehnice care mențin în stare funcțională sistemele inginerești de alimentare cu apă și canalizare în perioada rece, necesitatea încălzirii locurilor de uz comun și imposibilitatea deconectării coloanelor de încălzire tranzitorii.

Totodată, conform prevederilor pct. 109 din Regulamentul pentru furnizarea energiei termice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 23 din 26 ianuarie 2017, furnizorul, SA „Termoelectrica” era obligat să restituie suma încasată suplimentar la emiterea următoarei facturi sau, la solicitarea consumatorului, să o considere drept plată pentru următoarele decontări. În acest caz, suma încasată suplimentar constituia acea sumă facturată suplimentar cotei constituite din suprafața totală a blocului/scării blocului și a suprafeței apartamentului consumatorului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind eronate aprecierile Curții de Apel Chișinău prin care a stabilit că, repartizarea energiei termice în cazul apartamentelor din cadrul blocului locativ care nu sunt conectate la sistemul centralizat de încălzire, nu este reglementată nici de Legea nr. 92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, nici de Regulamentul privind furnizarea energiei termice aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE nr. 23 din 26 ianuarie 2017 și nici de Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și ne comunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării sistemului de încălzire și alimentare aprobat prin HG nr. 191 din 19 februarie 2002.

Reieșind din prevederile legale citate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de fond a concluzionat just că SA „Termoelectrica” în mod eronat a înaintat spre plată lui Ocinschi Serghei plata pentru încălzirea spațiilor de uz comun, reieșind din raportul suprafeței întregului bloc al scării și numărul persoanelor care au încheiat contracte de furnizare a energiei termice, or, locurile de uz comun, sunt utilizate de toți locatarii blocului din str. Valea Trandafirilor 20, mun. Chișinău.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că este corectă soluția instanței de fond de admitere parțială a acțiunii depuse de SA „Termoelectrica”, prin dispunerea încasării din contul lui Ocinschi Serghei în beneficiul SA „Termoelectrica” a sumei de 574,46 de lei cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice la locul de uz comun pentru perioada 01 ianuarie 2019 – 30 aprilie 2019.

Mai mult, instanța de recurs menționează că, în caz de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, indiferent de faptul dacă a fost sau nu încheiat contract în acest sens, consumatorii urmează să achite serviciile prestate. Or, lipsa unui contract scris nu scutește consumatorul de obligația de a achita serviciul prestat.

În acest context, energia termică destinată încălzirii spațiilor de uz comun, urma să fie facturată tuturor locatarilor, indiferent de faptul dacă furnizorul are sau nu are încheiat cu aceștia contract de furnizare a energiei termice.

Cu referire la solicitarea recurentului privind modificarea sumei de 44,17 de lei cu titlu de dobândă de întârziere și a sumei de 270 de lei cu titlu de taxă de stat, instanța de recurs menționează următoarele.

Conform prevederilor art. 942 din Codul civil, dobânda de întârziere pentru întârzierea executării obligațiilor pecuniare curge de drept, chiar dacă nu a fost stabilită prin contractul scris între părți. Or, deoarece datoria față de SA „Termoelectrica” pentru consumul energiei termice constituie 574,46 de lei, dobânda de întârziere proporțională acestei sume este de 44,17 de lei.

În condițiile art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Astfel, deoarece quantumul minim al taxei de stat care urma a fi achitat de către persoana juridică la înaintarea acțiunii patrimoniale, constituia 270 de lei, instanța de fond corect a dispus încasarea taxei de stat în sumă de 270 de lei de la Serghei Ocinschi în beneficiul SA „Termoelectrica”.

În circumstanțele expuse, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că prima instanță întemeiat a ajuns la concluzia de a admite parțial acțiunea și a încasa de la Serghei Ocinschi în beneficiul SA „Termoelectrica”, suma de 574,46 de lei cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice la locul de uz comun pentru perioada 01 ianuarie 2019 – 30 aprilie 2019, suma de 44,17 de lei cu titlu de dobândă de întârziere și suma de 270 de lei cu titlu de taxă de stat, achitată la momentul înaintării acțiunii.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a menține hotărârea din 22 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Serghei Ocinschi.

Se casează integral decizia din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 22 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” împotriva lui Serghei Ocinschi, intervenienți accesorii Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/301 din Chișinău și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a Republicii Moldova, cu privire la

încasarea datoriei pentru consumul de energie termică, încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte,
Judecător

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Viorica Puica

Oxana Parfeni

Aliona Donos

Ion Malanciuc